

PALLAG ANDREA

Határátlépések haszna az oktatásban

Doktori értekezés

TÉMAVEZETŐK:

Mohácsi András DLA
Bényei Judit PhD

MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM

Doktori Iskola
DLA, iparművészet-elmélet szakirány

Budapest
2022

Tézisek

~Amikor az emberi megismerés határtalan lehetőségeiről gondolkodunk, akkor tulajdonképpen az emberi tudás bizonytalanságáról gondolkodunk, hiszen a függetlennek és cáfolhatatlannak vélt tudományos megállapítások is csak valószínűségi érvényre tarthatnak igényt. E bizonytalanság a megismerés különböző helyzeteinek (például tudományos és művészeti) magyarázatára és pozicionálására készíti a gondolkodást.

~A megismerés kontextusában elkerülhetetlennek látszik a specializálódás, ezzel együtt a diszciplínák, sajátos területek szaporodása, miközben ezek leválasztásának kényszere nem szükségszerű, hiszen tulajdonképpen a tudások gyarapodásából következő hozzáállások kifinomultságáról van szó. A megismerés lehetőségeinek széleskörű kihasználása érdekében nem a diszciplínák és területek határainak kijelölésére kellene törekedni, hanem azok illeszkedéseinek keresésére és a közöttük lévő párbeszédnek a kialakítására.

~A kortárs problémák és az ezek megoldásával összefüggő jelenségek a különböző diszciplínákban és művészeti területeken különbözőképpen készítenek cselekvésre az alkotó embert, de az alapvető célok azonosak. Az új generációk számára a közvetlen környezetük, a körülöttük lévő jelenségek komplex vizsgálata jobban érthető és hasznosabb, mint a tantárgyakra bontott, történelmi perspektívából vizsgálódó oktatási szemlélet.

~Elsősorban a kortárs társadalom igényei képesek a művészeti nevelés számára is olyan keretrendszert kijelölni, amelyek hasznos és fenntartható irányba viszik a művészeti nevelést, kiváltképp a mindenki számára kötelező intézményes keretek között. Ezek a jellemzők a hagyományos intézményes keretek (pl. tantárgy, osztály, órakeret) rugalmasabb kezelésére ösztönöznek, szélesebb fejlesztési elképzelésekből táplálkoznak, szorosabban kapcsolódnak a mindennapi élethez, és az aktív tanulás irányába terelnek.

~Az iskola jelenlegi keretei között ugyan lehetséges a kortárs társadalom igényeiből táplálkozó, az iskola számára hasznos, az érintettek számára pedig belátható fejlesztési célrendszer felállítása, megvalósítása azonban több szempontból is nehézségekbe ütközik. Bár a pedagógusok értik és tapasztalataik szerint is szükségesnek tartják a mindennapi problémákhoz/tapasztalathoz köthető holisztikus fejlesztés irányába mutató szemlélet kialakítását, annak megvalósítását különböző okok miatt nehézkesnek tartják az iskolában.